

Влияние на регулациите на общата търговска политика на Европейския съюз върху България

гл. ас. д-р Ирена Николова
Нов български университет

Резюме

Търговската политика на Европейския съюз, която е водеща за създаването на тази организация още от 50-те години на 20 век, продължава да заема ключово място и днес за развитието на отношенията на държавите-членки, както и на общата позиция спрямо трети страни.

За България тази политика е сравнително нова, като в последните десет години е част от нея в качеството си на държава-членка. Тя се отрази върху законодателството в страната, на първо място, чрез неговото хармонизиране с европейското в предприєдинителния етап, и на второ, чрез транспониране на новите регламенти и директиви в периода на пълноправното членство. Освен това, страната има възможност през тези години да взема активно участие в самото изготвяне на търговската политика и при приемането на законодателни инициативи чрез представяне на своята позиция пред Европейската комисия, Европейския парламент и останалите европейски институции.

Целта на настоящия текст е да се направи преглед на постигнатото от България в областта на общата търговска политика и действащите регулации, и да се предложат препоръки за развитие, като задачите за изпълнение на тази цел са:

- да се представи законодателната основа на общата търговска политика на Европейския съюз;
- да се анализира състоянието на търговията в България след присъединяването в контекста на законодателството в тази област.

Първата част на доклада е насочена към регулациите на търговската политика, като се разграничават две основни направления при нейното формиране и това са отношенията с трети страни и състоянието на Единния пазар.

Към регулациите, действащи при външнотърговската политика с трети страни се включват:

- многостранните търговски споразумения в рамките на Световната търговска организация;
- двустранните търговски споразумения с държави, имащи дял във външната търговия;
- митническата тарифа, приложима при вноса на територията на Единния пазар;
- споразуменията на Европейския съюз с развиващите се страни.

Действащото европейско законодателство в областта на търговската политика е свързано с прилагане на две от т.нар. „свободи на Единния пазар“ – свободното движение на стоки и свободното предоставяне на услуги.

Втората част на изложението представя развитието на нормативната рамка в България по отношение на общата търговска политика. Всъщност това стартира още по време на предприєдинителния етап чрез хармонизиране на вътрешното законодателство с европейското в хода на преговорния процес, като се засягат отношенията с трети страни и държавите-членки от вътрешнообщностната търговия по следните глави:

- глава 26 „Външни отношения“;

- глава 25 „Митнически съюз“;
- глава 1 „Свободно движение на стоки“;
- глава 6 „Политика на конкуренцията“.

Ключовите нормативни актове, приети през този период са Законът за експортното застраховане, Законът за контрол на външотърговската дейност с оръжие и стоките с възможна двойна употреба, Законът за защита на конкуренцията, Законът за защита на потребителите, Законът за митниците, както и подзаконовите нормативни актове към тях.

Освен това, в тази част от доклада се разглежда отражението на законодателството върху състоянието и тенденциите във външната търговия на България през десетте години на пълноправно членство

В изводите на доклада са представени основните предизвикателства, пред които е изправена България като страна, участваща в общата търговска политика на Европейския съюз, както и препоръки за тяхното преодоляване.